

Vinko Zovko

Predstavitev organiziranosti športne vzgoje na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani

Presentation of the organization of sports education at the Faculty of Economics, University of Ljubljana

Abstract

As regular sporting activity is one of the most important building blocks of a healthy lifestyle, we decided that sports education at the Faculty of Economics will be compulsory for all students in the first year and voluntary for all students in senior years. We also set up a virtual sports class that includes students who have an athlete status in the current academic year. The latter is led by the co-called coordinator for the sports class, who is also a professor at the faculty.

Keywords: physical education, Faculty of Economics, University of Ljubljana, Slovenia.

Izveleček

Ker je redno športno udejstvovanje eden od najpomembnejših gradnikov zdravega življenjskega sloga, smo se na Ekonomski fakulteti odločili, da bo športna vzgoja obvezna za vse študente prvega letnika in prostovoljna za vse študente višjih letnikov. Prav tako smo ustanovili virtualen športni razred, ki vključuje študente, ki imajo v tekočem študijskem letu status športnika. Slednjega vodi t. i. koordinator za športni razred, ki je hkrati tudi profesor na fakulteti.

Ključne besede: športna vzgoja, Ekonomska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Slovenija.

■ Uvod

Vloga osnovnih in v veliki meri tudi srednjih šol pri športni vzgoji otrok in mladine je enotna in večinoma podpira obvezno športno vzgojo mladih do 18. leta starosti. Mnenja o tem, kako naj bo urejena športna vzgoja na fakultetah, pa so precej bolj neenotna. Slovenske fakultete so se reševanja tega vprašanja lotile različno. Že iz hitrega pregleda njihovih spletnih strani je možno opaziti, da nekatere fakultete športno vzgojo ohranjajo kot obvezen predmet, druge kot izbirni, tretje pa tovrstnih vsebin sploh ne ponujajo.

V slovenski literaturi so študije o obveznem vključevanju športne vzgoje na visokošolskih institucijah redke. Zovko in Čater (2016) v raziskavi, v kateri sta analizirala 100 najboljših svetovnih univerz, ugotavljata, da je med njimi samo 5 % takšnih, ki od svojih študentov zahtevajo, da med študijem vsaj delno skrbijo tudi za svojo fizično kondicijo in zdravje. Čeprav nam to odkritje pri argumentaciji nujnosti vključevanja športne vzgoje v študijske programe ne gre najbolj na roko, pa kaže vendarle opozoriti, da je odnos do tega vprašanja v ZDA vseeno očitno nekoliko bolj pozitiven kot v preostalih delih sveta ter da so med petimi najboljšimi šolami na svetu, še vedno tri takšne (to so Stanford University, Massachusetts

Institute of Technology in California Institute of Technology), ki se dovolj močno zavedajo dolgoročnega pomena športne vzgoje, da so le-to ohranile kot obvezno sestavino svojih študijskih programov. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani sledi prav tem trendom, saj želi biti tudi na tem področju v svetovnem vrhu.

■ Pomen športnega udejstvovanja med študijem

Poleg izobraževanja in s tem pridobljenim znanjem in kompetencami, ki so pomembne za uspeh na trgu dela (povzetek študij Cawley idr., 2001), vse več študij tudi ugotavlja, da za uspeh na trgu dela niso pomembne samo kognitivne sposobnosti, ki so pridobljene v času študija, temveč tudi osebnostne značilnosti (Heckman idr., 2006). Slednje so že dlje časa predmet preučevanj predvsem v psihologiji, vse bolj pa se jih povezuje tudi s posameznikovim družbenim in ekonomskim uspehom (Bowles idr., 2001; Heckman idr., 2006; Almlund idr., 2011).

Šport pomembno prispeva k razvoju osebnostnih značilnosti, predvsem delovnih navad, samodiscipline, sposobnosti prena-

šanja vzponov in padcev v karieri, motivacije in profesionalnega interesa, dinamičnosti, sposobnosti prilagajanja, visokega razvojnega potenciala, inteligence, odgovornosti, sposobnosti vodenja in komunikacijskih sposobnosti. Ukvarjanje s športom med študijem lahko torej pomembno prispeva h kasnejšemu uspehu na trgu dela. Rooth (2011) na podlagi eksperimenta in pošiljanja različnih prijav na delovno mesto na primer preučuje, kako je ukvarjanje s športom signal delodajalcu pri najemanju novih zaposlenih, Cabane in Clark (2011) pa analizirata posameznikovo ukvarjanje s športom kot signal delodajalcu o osebnostih značilnostih. Delodajalec namreč pred samo zaposlitvijo nima popolnih informacij o produktivnosti potencialnega delavca, zato lahko izobrazba in različne delovne navade in izkušnje, tudi ukvarjanje s športom, služijo kot signal o njegovi prihodnji produktivnosti. Gre za t. i. »signaling teorijo« (Arrow, 1973; Spence, 1973).

Pri spodbujanju športnega udejstvovanja med študijem torej ne gre le za to, da s tem spodbujamo razvijanje zdravega duha v zdravem telesu, ampak za to, da se s tem razvijajo tudi sposobnosti in delovne navade, ki so ključne za posameznikovo nadaljnjo osebno in poslovno rast.

■ Predstavitev EF UL

Ekonomski fakulteta Univerze v Ljubljani (EF UL) je bila ustanovljena leta 1946 kot del Univerze v Ljubljani in kmalu po nastanku postala ena od najvplivnejših univerzitetnih organizacij v regiji. Na fakulteti je v celotnem obdobju po ustanovitvi diplomiralo več kot 40.000 študentov. Na njej so in še vedno poučujejo najbolj znani slovenski in tuji ekonomisti in strokovnjaki. Profesorji, diplomanti in študenti fakultete odločilno prispevajo h gospodarskemu in političnemu razvoju družbe.

Trenutno je EF UL vodilna izobraževalna znanstvenoraziskovalna institucija na področju poslovnega in ekonomskega izobraževanja v Sloveniji in je uveljavljena tudi v širšem mednarodnem izobraževalnem prostoru. Poslanstvo EF UL je širiti obzorja in razvijati usposobljenost za družbeno odgovorno obvladovanje poslovnih in ekonomskih izzivov. Cilj fakultete je, da v naslednjem desetletju postane prva izbira med poslovnimi in ekonomskimi šolami

Srednje Evrope s poudarkom na skupnem raziskovanju, učenju in oblikovanju trajnostnih razvojnih rešitev. EF UL je edina šola v širši regiji, ki je postala del elitne skupine trojno akreditiranih mednarodnih šol – ima mednarodne akreditacije odličnosti EQUIS, AACSB in AMBA. Ta dosežek fakultete umešča med 1 % najboljših poslovno-ekonomskih šol na svetu.

V študijskem letu 2018/19 je na fakulteto vpisanih 2.589 študentov prve stopnje, ki študirajo na dveh študijskih programih, 2.053 študentov druge stopnje, ki so vpisani na 16 študijskih programov, in 81 študentov tretje stopnje. Študijske programe na fakulteti izvajamo v obliki rednega in izrednega študija, nekatere študijske programe pa izvajamo tudi v angleškem jeziku.

EF UL izvaja tudi program Management v športu, ki je tako po vsebini kot po izvedbi prilagojen študentom športnikom in v okviru katerega študenti pridobijo najsodobnejša znanja s področja managementa v športu, managementa športnih prireditev, managementa športnih objektov, trženja v športu, financiranja športnih organizacij in ravnanja z ljudmi v športnih organizacijah.

Športna vzgoja je za študente prvega letnika obvezna, študenti višjih letnikov pa se lahko udeležijo programov športne vzgoje ob minimalnem doplačilu. Na fakulteti dobro deluje tudi Športno društvo, ki s pomočjo študentske organizacije, študentskega sveta in vodstva Ekonomske fakultete skrbi za študentske športne reprezentance. V društvu delujejo košarkarska, odbojkarška, nogometna, teniška, smučarska, šahovska in sekcija za rekreacijo zaposlenih. Reprezentance Ekonomske fakultete zelo uspešno nastopajo na univerzitetnih prvenstvih in drugih športnih tekmovanjih. Na športnih prvenstvih Univerze v Ljubljani smo že vrsto let med najuspešnejšimi članicami.

■ Obvezna športna vzgoja in študenti s statusom športnika na EF UL

Programi obvezne športne vzgoje

Na Ekonomski fakulteti UL se močno zavedamo pomena redne športne dejavnosti in vsakdanjem življenju. Prav zato si želimo, da

bi bili naši diplomanti poleg strokovnih znanj in veščin obogateni tudi z navadami, ki so povezane z rednim športnim udejstvovanjem. Študenti imajo tako na izbiro več kot 15 različnih športnih zvrsti, ki so organizirane na petih različnih lokacijah. Vse vadbene skupine vodijo trije zaposleni profesorji športne vzgoje, ki jim pomagajo trije demonstratorji.

Seznam vseh športnih zvrsti obsega košarko, odbojko, nogomet, plavanje, začetni in nadaljevalni program tenisa, badminton, jahanje, golf, programi skupinske aerobne vadbe: New Body (Aerobika z lahkimi, enoročnimi utežmi), HI Low (klasična, energična aerobna vadba s koraki iz aerobike, plesnimi elementi, poudarjenim ritmom itd.), TNZ (skupinski fitnes program ob glasbi, vaje za moč in oblikovanje telesa), Cross Fit, stretching (vaje raztezanja z elementi joge, sprostitvev), družabni ples (standardni in latinsko ameriški), boks in fitnes.

Cilji predmeta Športna vzgoja, ki je v obliki videa predstavljen tudi na YouTube (glej <https://www.youtube.com/watch?v=Cmwo7bNlj8>), so:

- pozitivno doživljanje športa, ki bogati posameznika (zadovoljstvo ob gibanju, premagovanju naporov in doseganju osebnih ciljev, krepitev zdravega občutka samozavesti in zaupanja vase, oblikovanje pristnega, čustvenega, spoštljivega in kulturnega odnosa do narave ter okolja kot posebne vrednote);
- ustrezna gibalna učinkovitost in oblikovanje zdravega življenjskega sloga (skladna telesna in gibalna razvitost, pravilna telesna drža, zavesten nadzor telesa pri izvedbi položajev in gibanj, zdrav življenjski slog);
- usvajanje spretnosti in znanj (gibalna pismenost), ki omogočajo sodelovanje v različnih športnih dejavnostih;
- razumevanje koristnosti rednega gibanja in športa ter njune vloge pri kakovostnem preživljanju prostega časa;
- oblikovanje pozitivnih vedenjskih vzorcev (spodbujanje medsebojnega sodelovanja, strpnosti in sprejemanja drugačnosti, razvoj zdrave tekmovalnosti, spoštovanje športnega obnašanja).

Vadbene skupine štejejo od 15 do 40 študentov, odvisno od športne zvrsti. Študenti se morajo udeležiti vadb kontinuirano, najmanj enkrat tedensko. Vsi programi (razen golfa in jahanja) so za študente prvega letnika Ekonomske fakultete brezplačni. Poleg redne

športne vzgoje imajo študenti veliko priložnosti za aktivno sodelovanje v tekmovalnem športu kot tekmovalci ali kot organizatorji.

Prilagoditve za študente s statusom športnika

Ker se zavedamo potreb in zahtev študentov športnikov, smo na fakulteti ustanovili športni razred, ki vključuje študente, ki imajo v tekočem študijskem letu status športnika. Do statusa športnika so upravičeni tisti študenti, ki s pisnimi dokumenti dokazujejo status vrhunškega športnika v skladu z Zakonom o športu, ki velja v tekočem študijskem letu. Študent, ki želi dobiti status športnika, mora predložiti potrdilo OKS o statusu kategoriziranega športnika za obdobje tekočega letnika oz. drugo potrdilo o športnih dosežkih na državni ravni za ne olimpijske športne discipline ali sklep o podelitvi statusa športnika s strani posamezne članice ali potrdilo o podeljeni nagradi oz. priznanju na ravni univerze. Status športnika se posameznemu študentu dodeli za dobo enega študijskega leta in se v času statusa študenta lahko podaljša. Za celoten čas trajanja študija se status športnika dodeli le v primeru, ko iz pisnih dokumentov izhaja, da bo razlog za dodelitev statusa trajal ves čas študija. Skupno število študentov ter število študentov s statusom športnika prikazuje Tabela 1.

Vse aktivnosti, povezane s koordinacijo športnega razreda ter svetovanjem v zvezi z organizacijo in usklajevanjem študijskih obveznosti, vodi t. i. koordinator za športni razred, ki je hkrati tudi učitelj na fakulteti. Športni razred ne pomeni, da so športniki študenti vpisani v isti letnik istega programa, ampak gre za virtualno obliko, ki študente športnike združuje v skupino, ki jo koordinira eden izmed učiteljev. Njegova vloga je povezana predvsem z načrtovanjem in usklajevanjem dvojne kariere s posamezniki, saj je za njihove druge pravice in ugodnosti zaradi njihovega statusa to urejeno na institucionalni ravni. Študentom torej omogočamo pomoč pri organizaciji študija, pomagamo jim pri načrtovanju obveznosti glede na urnik športnih obveznosti. V kolikor študenti nimajo potrebe po dodatni pomoči, jih povabimo k sodelovanju po prvem izpitnem obdobju in se pogovorimo o rezultatih, morebitni pomoči in načrtu za naprej.

Ker naši študenti športniki izhajajo iz številnih in različnih športnih panog, ki s seboj nosijo tudi različne ritme tekmovalnosti, treningov in sezonske komponente, je samo virtualni razred z osebnim pristopom koordinatorja tisti, ki jim na individualni ravni lahko pomaga in olajša študij. Na ta način želimo, da poleg pravic, ki izhajajo iz Iz-

Tabela 1
Število vseh študentov in število študentov s statusom športnika

Stopnja študija in študijsko leto	Število študentov	Število rednih	Število izrednih	Število študentov s statusom	Delež študentov s statusom (%)
Prvostopenjski študij					
2014/2015	2.697	2.497	196	40	1,49
2015/2016	2.549	2.347	202	43	1,69
2016/2017	2.589	2.386	203	37	1,43
2018/2019	2.547	2.401	146	43	1,69
Drugostopenjski študij					
2014/2015	2.244	1.857	387	11	0,49
2015/2016	2.094	1.821	273	6	0,29
2016/2017	2.053	1.779	274	3	0,15
2018/2019	1.993	1.677	316	6	0,30

pitnega pravilnika EF, študentom s statusom športnika ponudimo tudi svetovanje in pomoč, da lahko svojo športno pot nemoteno nadaljujejo, hkrati pa uspešno študirajo in diplomirajo na programu, ki so si ga izbrali.

Najpomembnejše pravice in prilagoditve študija, ki izhajajo iz statusa športnika, so:

- Študenti s statusom športnika, ki se zaradi odsotnosti, povezanih z aktivnostmi, ki opravičujejo njihov poseben status oz. pravice, ne morejo udeleževati predpisanega pedagoškega procesa, so oproščeni obvezne prisotnosti na predavanjih in vajah, morajo pa opraviti vse ostale obveznosti, določene v učnem načrtu predmeta, ki so pogoj za pristop k izpitu.
- V kolikor študent s statusom športnika oz. pravicami objektivno ni mogel opravljati različnih oblik sprotnega preverjanja znanja, ki se upoštevajo pri končni oceni, mu nosilec predmeta omogoči opravljanje končnega izpita na način, da študent lahko nadomesti predviden bonus iz oblik sprotnega preverjanja znanja.
- V soglasju z nosilcem predmeta se študentu s statusom športnika izjemoma omogoči prvo opravljanje izpita na posebej dogovorjenem izpitnem roku izven razpisanih izpitnih rokov.
- Izpraševalec predmeta lahko določi, da določene oblike preverjanja in ocenjevanja znanja niso obvezne za študente s statusom športnika, ki zaradi opravičljive odsotnosti k tem oblikam preverjanja znanja ne morejo pristopiti. V tem primeru mora zagotoviti opravljanje končnega izpita na način, da študent pri ocenjevanju znanja ni prikrajšan.

Študenti s statusom športnika se lahko vključijo v tutorski sistem, ki ga izvajamo na fakulteti. Tutorji izvajajo dve vrsti tutorstva, in sicer uvajalno in predmetno tutorstvo. Uvajalno tutorstvo je namenjeno predvsem študentom, ki želijo pomoč in nasvete o študijskih ter organizacijskih ali administrativnih zadevah. Predmetno tutorstvo je študentom namenjeno kot dodatna pomoč pri razumevanju in osvajanju študijske snovi posameznih predmetov. Običajno je organizirano pri predmetih z zahtevnejšo in obsežnejšo študijsko snovjo z namenom izboljšanja rezultatov na izpiti. Na uri predmetnega tutorstva lahko študent povpraša po dodatni razlagi tistih delov snovi, ki jih ni razumel med predavanji in na vajah. Pogosto tutorji tudi svetujejo o najprimernejših študijskih metodah in strategijah učenja pri posameznem predmetu ter študente seznanijo s pomembnimi informacijami in literaturo za posamezen predmet.

Individualna pomoč študentom s statusom športnika je zagotovljena s strani učiteljev na različne načine. Študenti se lahko kadar koli v času govornih ur oglasijo pri izvajalcih predmetov in jih prosijo za pomoč, v nekaterih primerih so organizirane konzultacije pri predmetu, so pa učitelji zelo odzivni tudi preko elektronske pošte in drugih elektronskih medijev (npr. Skype).

Študente s statusom tudi ustrezno informiramo o možnostih dvojne kariere, in sicer na različne načine:

- Individualno informiranje na informativnih dnevih. V okviru informativnih dni, ki jih na fakulteti izvajamo posebej za prvostopenjski in drugostopenjski študij, vse študente že v naprej seznanimo tako s prilagoditvami za športnike, ki izhajajo iz pravil, kot tudi z močnim športnim udejstvom ekip Ekonomske fakultete v okviru univerzitetnega športa. Hkrati pa ob takih priložnostih vedno organiziramo t. i. info točko, kjer naši zaposleni odgovorijo na konkretna vprašanja o pravicah, obveznostih in

postopkih za pridobitev statusa in seveda podajo odgovore tudi na vsa druga vprašanja, povezana s študijem, ki jih zastavijo bodoči študenti.

- Osebni razgovor bodočega študenta (kandidata za status študenta športnika ali športnega trenerja) s pooblaščen osebno v referatu ali tutorjem športnikov. Kot sem že omenil, se lahko kandidati srečajo s koordinatorjem za šport in tudi študenti tutorji, hkrati pa se lahko oglasijo ali najavijo in pogovorijo s predstavniki Službe za študijske zadeve, kar je bilo v preteklosti precejšnja praksa zaradi njihovega zasedenega urnika v času formalno organiziranih informativnih dni.
- Ob sprejemu brucev, ki ga na fakulteti organiziramo prvi študijski dan v mesecu oktobru, vsem študentom predstavimo možnost uveljavljanja pravic iz statusa študenta, predstavimo pogoje, ki so potrebni za pridobitev le tega, ter jih za nadaljnje informacije usmerimo v Službo za študijske zadeve, kjer postopke izpeljejo. Predstavi se tudi Enota za šport, ki organizira treninge za ekipe in športno vadbo za študente, ki je za 1. letnike obvezna, za višje letnike pa prostovoljna. Prav Enota za šport in v njej zaposleni športni pedagogi skrbijo za koordinacijo športnih ekip, mnogokrat pa so tudi v veliko pomoč športnikom pri urejanju študijih izzivov, saj jih znajo usmeriti in povezati s praviimi kontakti, ki jim lahko pomagajo.

Veliko pozornost posvečamo tudi študijski uspešnosti študentov športnikov, ki jo spremljamo na več načinov:

- Vsako leto naredimo analizo predmetov glede na prehodnost in rezultate študentskih anket. Le ti nam pokažejo morebitne težave pri predmetih in za ter predmet potem poskušamo pridobiti čim več predmetnih tutorjev, ki so študentom na voljo.
- Prodekan za študijske zadeve redno sklicuje sestanke z vsemi nosilci oz. izvajalci predmetov po letnikih. Na sestanku so obravnavana naslednja področja: analiza polaganj izpitov, analiza opravljanj izpitov, poročilo predstojnikov letnika, učni načrti, ukrepi in pobude.

Zadovoljstvo študentom merimo z anketo o zadovoljstvu s pedagoškim delom učiteljev in sodelavcev pri predmetu. V anketi so t. i. odprta vprašanja, v katerih nam študenti pogosto izrazijo svoja mnenja, vezana na izvajanje pedagoškega procesa za študente športnike.

Da bi bili študenti športniki čim bolj uspešni, jim je na voljo sledeče:

- Študentom javno predstavimo (v okviru prvih predavanj) uspešnost opravljanja izpitov tekoče generacije v primerjavi s predhodno generacijo, doseženimi ocenami in številom pristopov k posameznim izpitom zimskega semestra.
- Nenehno povečujemo število neposrednih pedagoških oblik dela pri metodoloških predmetih prvega letnika.
- Razvijamo nove pedagoške pristope, ki so prilagojeni generacijam, ki prihajajo ter študentom s posebnimi statusi.
- V okviru Kariernega centra EF UL nadgrajujemo sistem tutorstva na vseh ravneh.
- Preko koordinatorja športnega razreda, na katerega se po individualno pomoč in nasvet lahko zatečjo športniki.

Kot že opisano v prejšnjih poglavjih, študentom s statusom športnika nudimo individualno obravnavo, omogočamo dodatno štu-

dijsko pomoč (tako učitelji kot tutorji), skladno s pravilniki upoštevamo pravice pri izvedbi in opravljanju izpitov. Na račun statusa športnika si lahko podaljšajo tudi vpis (podaljšanje statusa študenta), da lahko nadaljujejo športno kariero in imajo s tem več časa za opravljanje obveznosti posameznega letnika še posebej za tiste študente, ki se pripravljajo ali udeležujejo večjih tekmovanj (sve-tovna prvenstva, olimpijske igre, evropska prvenstva ipd.).

Športniki imajo možnost koriščenja prostorov in opreme. V času vadb pa lahko izvajajo tudi individualne treninge. Na fakulteti imamo organizirano tudi prehrano za študente in zaposlene. Ponudniki dnevno zagotavljajo pester izbor prehrane, primerne tudi za športnike.

Vsako leto pod okriljem vodstva fakultete pripravimo tudi sprejem vseh študentov s statusom športnika in tistimi študenti, ki so sodelovali na univerzitetnih športnih tekmovanjih in zastopali Ekonomsko fakulteto. Ob tej priložnosti dobijo študenti športniki možnost, da še individualno izrazijo svoje zadovoljstvo in predlagajo morebitne izboljšave, ki bi jim omogočile še učinkovitejši študij.

■ Povezovanje EF UL s športno sfero

EF UL se aktivno povezuje s športnimi zvezami tako za potrebe izvajanja pedagoškega procesa kot tudi drugih vrst sodelovanja. V svoje aktivnosti vključujemo posameznike in združenja, ki nam lahko pri naši osnovni dejavnost – izobraževanju, pomagajo in usmerjajo glede na potrebe stroke. Tako so bili oz. še vedno so v npr. našo usmerjevalno komisijo za drugostopenjski študijski program Management v športu vključeni predstavniki strokovne javnosti (npr. Olimpijski komite Slovenije, Športno društvo Vital itd.). V okviru izvedb nekaterih predmetov gostimo predstavnike različnih športnih zvez (npr. Nogometne zveze Slovenije in Košarkarske zveze Slovenije) in posamezne uspešne športnike (npr. Andrej Miklavc, Miroslav Cerar st., Aleš Zavrl ml., Mitja Petkovšek, Erazem Lorbek ipd.).

Za promocijo športa med mladimi je EF UL sodelovala tudi z Agencijo S.V.RSA d.o.o., v okviru Študentske poslovne konference, v okviru sprejema brucev je EF UL gostila priznano slovensko športnico Petro Majdič, ki je svojo življenjsko zgodbo o uspehu navdihnila mnogo mladih študentov željnih znanja in uspeha. Prav tako EF UL sodeluje tudi s Fakulteto za šport pri programu SLO FIT študent.

■ Literatura in viri

1. Almlund, M., Duckworth, A. L., Heckman, J. J. in Kautz, T. (2011): *Personality psychology and economics*. IZA Discussion Paper 5500. Bonn: Institute for the Study of Labor (IZA).
2. Arrow, K. J. (1973). Higher education as a filter. *Journal of Public Economics*, 2 (3), str. 193–216.
3. Bowles, S., Gintis, H., Osborne, M. (2001): The determinants of earnings: A behavioral approach. *Journal of Economic Literature*, 39 (4), str. 1137–1176.
4. Cabane, C., Clark, A. (2011): *Childhood sporting activities and adult labour-market outcomes*. Documents de travail du Centre d'Economie de la Sorbonne, No. 11052, Université Panthéon-Sorbonne.
5. Cawley, J., Heckman, J. J. in Vytlačil, E. J. (2001): Three observations on wages and measured cognitive ability. *Labour Economics*, 8 (4), str. 419–442.

6. Heckman, J. J., Stixrud, J. in Urzua, S. (2006): The effects of cognitive and noncognitive abilities on labor market outcomes and social behavior. *Journal of Labor Economics*, 24 (3), str. 411–482.
7. Rooth, D.-O. (2011): Work out or out of work: The labor market return to physical fitness and leisure sports activities. *Labour Economics*, 18 (3), str. 399–409.
8. Spence, M. (1973): Job market signaling. *Quarterly Journal of Economics*, 87 (3), str. 355–374.
9. Zovko, V., Čater, T. (2016): Ureditev športne vzgoje članic Univerze v Ljubljani. Šport: Revija za teoretična in praktična vprašanja športa, 64 (3-4), str. 14–18.

mag. Vinko Zovko, predavatelj
Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta
vinko.zovko@ef.uni-lj.si